

14. IX. 1934

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 13. septembra 1934.

Štev. 103.

Pred pričetkom šolskega leta

Pred začetkom šolskega leta moramo zrova ponoviti svojo zahtevo, da treba dati naši mladini več praktične naobrazbe.

Minuli so oni lepi časi, ko je bila dovršena matura že jamstvo za dobro existenco in ko je bil gospod že vsak, kdor je dovršil svoje študije. Danes je položaj takšen, da ne obvaruje pred brezposelnostjo niti z odličnim uspehom dovršena visoka šola. Danes čaka večino mladine po vseh dragih in napornih letih šolanja le trd boj za obstanek.

In za ta boj mora šola mladino pripraviti strokovno in moralno. Izginiti mora ona stara miselnost, da se ceni le ono delo, ki se opravlja edino za mizo. Vsako koristno delo je častno in po koristnosti, ne po udobnosti se mora vrednost dela presojati. V starih časih je bilo birokratično delo na najvišji stopnji splošnega spoštovanja, danes je veljava tega dela potisnjena mnogo niže in na prvo mesto stopajo ljudje, ki dajejo modernemu gospodarstvu nov obraz. Znati zagrabiti za vsako delo, v vsakem položaju se izkazati za dobrega in koristnega delavca, to mora biti ideal sedanje mladine.

Mnogo, silno mnogo volje in strokovne naobrazbe zahteva ta ideal od mladine. Znanje, ki ga je zahtevala od inteligenta prejšnja doba, danes že davno več ne zadostuje. Kaj je bilo treba vedeti inteligentu v prejšnjih idiličnih časih o raznih narodno-gospodarskih vprašanjih, danes mora poznati vsaj temelje teh vprašanj vsak človek, ki hoče priti količkaj naprej. In kakšen je bil horizont ljudi tedaj, ko so bili letala, radio, film, itd. le še sanje in kako ogromno se je povečal horizont danes, ko so vse te sanje uresničene. A zmagonosni napredek tehnike se je šele komaj pričel.

Vse te nove iznajdbe pa so obenem tudi silno zožile svet, da se je ves tempo življenja silno povečal. Zarad tega se je tekma v vseh gospodarskih panogah silovito poostrihla in kdor ne vzdrži te tekme, tega ne rešijo niti najlepša izpričevala. Mladino je zato treba pripravljati na to, da se po dokončanih šolah borba šele prične in da mora biti za to borbo čim bolj pripravljena. Zlasti pa mora znati vse one stvari, ki so v današnjem življenju že postale vsakdanje in katerih znanje je že skoraj samo po sebi umevno.

Tako bi moral vsak absolvent srednje šole biti dober strojepisec in dober steno-graf, ker se pač danes v vseh pisarnah uporablja le pisalni stroj. Vsak absolvent srednje šole bi moral tudi imeti osnovne pojme o knjigovodstvu, bi moral poznati ustroj kartoteke, način pisarniškega dela, da ne bi prišel v pisarno kot popolni zele- nec, ki tudi najbolj enostavne reči ne more rešiti sam. Vse to bi se moral dijak naučiti že v srednji šoli in če ne gre drugače, naj se na vsaki srednji šoli ustanovi še posebni abiturientski tečaj, ki bi dal abiturientom ono znanje, ki ga potrebujejo v praktičnem življenju. Če bi se zaradi tega študij podaljšal za eno leto, ni nobena nesreča, saj je žalibog polno abiturientov, ki tudi več ko eno leto čakajo na službo. In če v drugih državah srednješolski študij že traja 9 let, tudi pri nas ne bi bila napaka, če bi trajal toliko časa. Je pač tako, da se zahteva od mladine vedno več in več znanja. Včasih so zadostovali za vajence štirje razredi ljudske šole, danes kmalu ne bo zadostovala niti dovršena meščanska šola. Mala matura bo kmalu pogoj za najnižje službe. Sorazmerno pa so se tudi povečale zahteve za boljše plačana mesta.

Dobro in pravilno je, če si mladina s sportom krepki telo in svojo telesno spretnost, ker v poostreni tekmi za obstoj je zdravo telo prvi pogoj uspeha. Toda sport ne sme biti samemu sebi namen, ker po-

trebnega strokovnega znanja ne nudi noben sport. Kakor je napačno kadar se zaradi študija zanemara telo, tako se kaznuje, če se zaradi sporta pozablja na študij. Mi potrebujemo zdravo in krepko mladino, ki pa mora tudi nekaj znati, da bo mogla rešiti tudi najtežja vprašanja, da bo sposobna voditi narod tudi v času poostrene tekme narodov.

Več praktične naobrazbe potrebuje naša mladina, da bo brez nepotrebnih razočaranj mogla poseči v naše narodno življenje in da si bo s svojim delom tudi v moderni

dobi večjih zahtev mogla priboriti vodstvo naroda. Ves naš narod je z osvobojenjem stopil na višjo stopnjo življenja in naobrazbe, z narodom mora povišati svoj standard tudi inteligenca, a to je naša mladina. In če je prejšnja inteligenca obstala pred gospodarskimi vprašanji, ker jih ni razumela, mora današnja biti usposobljena, da ta vprašanja rešuje. Prejšnji ni bilo treba teh vprašanj reševati, današnja ima s temi vprašanji v prvi vrsti posla in zato jih mora rešiti. Vzrok več, da ponovimo svojo zahtevo: več praktične naobrazbe mladini!

Dr. Vladimir Ravnihar, senator:

Mednarodna parlamentarna konferenca za trgovino

V dneh od 16. do 20. septembra bo v Beogradu 19. plenarna skupščina »Mednarodne parlamentarne konference za trgovino« pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja. Lansko leto je bila skupščina v Rimu, obeležena z vsem sijajem, ki ga premore oficialna in neoficialna Italija.

Mednarodna parlamentarna konferenca za trgovino je bila ustanovljena l. 1913. na pobudo belgijskega parlamenta. Že leta 1914. je bila nje prva skupščina v Bruslju pod pokroviteljstvom kralja Alberta in belgijske vlade. Posle vodi stalen biro v Bruslju.

Namen »Konference« je izražen v prvem členu njenega statuta. Družiti hoče na skupno in skladno delovanje odseke ali komisije za trgovino ali za trgovsko zakonodajo v parlamentih v svrhu izenačenja zakonov, uredb in običajev v trgovskih zadevah, v tej svrhi doseči mednarodno solucijo ter tako udeleženi narodom z vzajemnim sodelovanjem zagotoviti učinkovitejšo zaščito njihovih interesov v tujini.

Nacionalni odseki so avtonomni, različni po svoji sestavi, oficialni v večini držav, poluradni kakor v Franciji, Angliji in v Belgiji. Njihovi člani so parlamentarci in tehnični (strokovni) svetovalci kakor v Franciji, ali pa izključno člani obeh domov kakor v Angliji, v Braziliji, v Italiji, na Japonskem ali v Portugalu. Vsako državo sme zastopati samo ena grupa.

Konferenca med vojno ni prejenjala delovati. Vsako leto ima svojo redno skupščino v drugi državi. Leta 1928. je bila v Versaillesu, naslednje leto v Berlinu, leta 1930. v Bruslju, l. 1931. v Pragi, lansko leto pa — kakor rečeno v Rimu. Kraljevina Srbija je bila že od l. 1916. članica »Konference«. Njeni predstavniki so se udeleževali vseh skupščin, kakor od leta 1919. dalje tudi oni Jugoslavije. Letos je prvič, da je naša kraljevina nudila gostoljubno streho za skupščino »Konference«. Prijavljenih je do 300 udeležencev malodane vseh držav civilizovanega sveta.

Važnost »Konference« in letošnje skupščine spoznamo že na delovnem programu, ki je določen zanj.

Kornel Stodola, senator Češkoslovaške republike predava o mednarodnih trgovinskih odnošajih. Predavanje se obrača proti

protekcijizmu in avtarkiji, je za dvo- ali večstranske sporazume, ki naj bi pospeševali vsaj med evropskimi državami mednarodno porazdelitev dela, brani klavzulo o najvišji ugodnosti, preference pa naj bodo le izjeme, pozakonjene s pravično organizacijo preferencialnega trga in ne s sredstvi, ki bi zgradila carinske bariere pred proizvodi drugih držav.

Iste smernice zagovarja poročilo obeh jugoslovanskih referentov: poslanca dra. Velizarja Jankoviča in senatorja dra. Otona Frangeša o »regionalnih pogodbah«. Zanimivo in obširno poročilo razčlenjuje obstoječe mednarodne dogovore ter priporoča njih izpopolnitev na čim širši teritoriji.

M. I. Brezzi, senator kraljevine Italije, poroča o vprašanju »železnih cest« ter o internacionalizaciji glavnih železniških prog.

O poljedelskem kreditu in obrestni meri govori romunski senator Michel Serban, o organizaciji javnih del J. Ivanovski, senator Poljske republike, o stabilizaciji denarja znani strokovnjak Paul Reynaud, pariški poslanec in bivši finančni minister, čigar članki so baš v poslednjih dneh vzbujali mnogo pozornosti, o mednarodnem izenačenju zakonodaje o avtorskem pravu P. Wauwermans, poslanec belgijskega parlamenta.

So to vseskozi sijajni referati, ki bi zaslužili, da bi se z njimi seznanila širša javnost. Velika pridobitev bo, ako si načela, na katerih so zasnovani, utrejo pota v parlamente, da na ta način narodi polagoma odstranijo najvišjo bariero, ki jih loči — medsebojno nezaupanje, to moralno krizo ter spet vzpostavijo ono svobodno, mednarodno trgovino, ki je bila družila in spajala države na ekonomski podlagi pred svetovno konflagracijo. V tem leži veliki pomen skupščine Mednarodne parlamentarne konference v Beogradu.

Prvi trije dnevi skupščine so posvečeni delu. Potem pa bo Jugoslavija vodila svoje odlične goste na razgledovanje naše lepe zemlje v Topolo, v Split in v Zagreb. Prvotno je bila na programu tudi Slovenija, toda ker nas že 23. septembra vabi Carigrad-Istanbul na konferenco Interparlamentarne Unije, se je žal ta lepa misel morala opustiti.

Kapitalni trg in državni kredit

Čsl. finančni minister dr. Trapl o devaluaciji in denarnem trgu

»Lidové Noviny« so objavile interview s češkoslovaškim finančnim ministrom dr. Traplom o najbolj aktualnih finančnih in denarnih vprašanjih Češkoslovaške. Izvajanja finančnega ministra dr. Trapla so velezanimiva in poučna tudi za nas, ker vladajo pač na vseh denarnih trgih isti zakoni. Zato objavljamo tudi mi izvajanja finančnega ministra dr. Trapla, ki je med drugim dejal:

»Pomanjkanja kapitala, čegar naravna rast iz viškov narodnega dohodka je zaradi krize ohromela, ne more nadomestiti Narodna banka s povišanjem obtoka pla-

čilnih sredstev. To bi nasprotovalo njeni regulativni funkciji.

Nobenega dvoma ni, da trpi naše narodno gospodarstvo od pomanjkanja kapitala, ki je povzročilo ohromitev produkcijske delavnosti, zlasti zaradi motenj v mednarodnih trgovinskih odnošajih. Najprej se je pojavila stagnacija v ustvarjanju kapitala iz viškov produkcije, pozneje pa je polagoma nastala potrošnja kapitala, ki se je zlasti pokazala v nazadovanju vlog pri denarnih zavodih. Mednarodni kredit je za dolgo dobo ohromljen, tujina je odpovedala celo kratkoročne kredite.

Država je postala največji posojiljemalec, ki prestreže vse viške na denarnih trgih v škodo gospodarstva.

Zboljšanje more prinesiti samo naraven razvoj dviga gospodarskih sil, kar pa se more zgoditi šele po obnovi gospodarskega delovanja. Razvoj naših gospodarskih razmer v letošnjem letu nam daje vse pogoje za to. Z znižanjem zlate vsebine krome se nam je posrečilo premostiti razlike v cenah na domačem in svetovnem trgu.

Mogli smo se nato z boljšimi konkurenčnimi pogoji vključiti vstajajoči črti svetovnega gospodarstva, ne da bi zaradi tega pri nas doma narastle cene. Proces nazadovanja, ki je tudi psihološko tako neugodno vplival, je od začetka tega leta ustavljen in kaže se zmerno zboljšanje. Gospodarsko stanje državnih podjetij se nič več ne poslabšuje, donos javnih davkov in doklad pa se je nekoliko zboljšal.

Bližamo se ravnovesju v državnem gospodarstvu

in tudi pritisk kreditnega pomanjkanja se je zmanjšal. Naše gospodarstvo potrebuje mir in zaupanje (in to potrebuje še v večji meri tudi naše, op. ured.). Nič ne posega tako zavirajoče v kolesje gospodarstva, kakor negotovost, zlasti negotovost glede razvoja valute, čeprav zaradi čvrste situacije naše Narodne banke ni za to nobenega vzroka. Še naprej moramo potrpežljivo vztrajati na dosedanji črti. Naša pot je težavna, počasna in nepopularna ter nam nalaga samo dolžnost, da se odredimo temu in onemu. Doživljamo dobo stiske, ko so vsi nezadovoljni. Toda zboljšanje ne more priti naenkrat, temveč samo sistematično in neumorno delo more ozdraviti bolezn, ki jih je povzročila kriza. Morda bo šele bodočnost pokazala, da smo se mogli le na ta način obvarovati pred še hušjim.

Pri obnovi denarnega trga pripada javnemu gospodarstvu velika naloga. Red, solidnost, varčevanje v režiji denarnih zavodov je nadaljnji pogoj za obnovo zaupanja. Svojega cilja svestna gospodarska delavnost Narodne banke v njeni lastni kreditni delavnosti in dejavno sodelovanje za obnovo denarnega trga in trga z državnimi papirji je v soglasju s podobnimi prizadevanji državne finančne uprave. S strogim očuvanjem te črte pridemo do zmanjšanja bremena dolgov, ne da bi pri tem škodovali drugim plastem prebivalstva. Znižanje bremena dolgov se more doseči samo z znižanjem obresti za kredite, pod katerih nerazmerno višino trpi vse gospodarstvo kljub normalni obrestni meri.

Na vprašanje, kaj smatra minister za najbližjo nalogo države, je odgovoril dr. Trapl, da ni mogoče pravilno delovanje emisijskega zavoda brez normalnega poteka državnega gospodarstva. Približali smo se ravnovesju v državnem gospodarstvu, toda to ne pomeni, da si smemo naložiti novih bremen.

Ohranitev sedanjih dimenzij državnega gospodarstva za vsako ceno na nivoju letošnjega proračuna je odločilen pogoj za naš gospodarski razvoj, ker samo tako moremo pri zboljšanju dohodkov jamčiti za ravnovesje v državnih finančnih in priti do tega, da izostaja na denarnem trgu država, doslej najpomembnejši deležnik na kreditnih iz skromnih viškov denarnega trga na škodo ostalega gospodarstva.

Samo na ta način se more doseči obnova normalnih funkcij denarnega trga. Važno bi bilo, da bi država na ta način tudi direktno prispevala s tem, da bi začela vsaj deloma amortizirati državne dolgove in tako okrepila reeskomptni zavod pri njevovi skrbi za trg z državnimi papirji.

Bolgarska nima žita za izvoz

Po podatkih bolgarskega ministrstva za narodno gospodarstvo je dala letošnja bolgarska žetev 11.054.840 stotov pšenice, 1.740.972 stotov rži in 1.699.254 stotov ječmena. Letošnja žetev zadostuje popolnoma za prehrano prebivalstva, nič pa je ne bo preostalo za izvoz.

Sklepi Zveze hranilnic kraljevine Jugoslavije

Dan varčevanja bo 31. oktobra — V nekaterih hranilnicah se je položaj zboljšal

Dne 8. t. m. je bila v posvetovalnici Mestne hranilnice ljubljanske seja upravnega odbora Zveze hranilnic kraljevine Jugoslavije. Sejo je vodil predsednik Rudolf Erber ob navzočnosti 10 zastopnikov hranilnic. Po poročilu tajnika dr. Račića se je sklenilo, da Zveza proslavi solidarno z zvezami drugih držav praznik varčevanja dne 31. oktobra na način, da ljudstvo kar najbolje spozna bistvo pametnega varčevanja in pomen samoupravnih (mestnih, občinskih, okrajnih in banovinskih) hranilnic za narodno gospodarstvo. Sklenjeno je bilo, da se proslavi ta praznik v sporazumu z zvezami drugih slovanskih hranilnic, s katerimi je naša Zveza združena v Slovansko zvezo hranilnic s sedežem v Pragi.

Zaradi potrebe tesnejšega sodelovanja s hranilničarji iz drugih držav so bili delegirani v stalni odbor Mednarodnega instituta za varčevanje v Milanu gospodje: Erber, dr. Novaković in dr. Božič, kot njihovi namestniki pa gg. dr. Kajon, Čop in dr. Račić. Obenem se je sklenilo, da ima Zveza skrbeti za to, kako bodo naše hranilnice najdostojneje zastopane na mednarodnem kongresu štednje, ki bo meseca maja 1935 v Parizu pod pokroviteljstvom predsednika francoske republike in ob udeležbi hranilniških zastopnikov iz vseh držav.

Nato so se razpravljala na seji razna aktualna vprašanja, tičeča se položaja in potreb naših samoupravnih hranilnic. Na podlagi zbranih statističnih podatkov se je ugotovilo, da se je pri enem delu hranilnic položaj že znatno izboljšal, zlasti pri hranilnicah v Zagrebu, na Sušaku, v Sara-

jevu, Varaždinu, Novem Sadu in Beogradu. Izboljšanje prilik se kaže v močnem prитоку novih hranilnih vlog, kar priča o rastočem zaupanju občinstva v samoupravne hranilnice.

Po drugi strani pa se je tudi ugotovilo, daje v naši državi še mnogo hranilnic, ki se bore z velikimi težkočami zlasti zbog neprestanega pritiska množičnih vlagateljev, ki s svojim neutemeljenim nezaupanjem in nervoznostjo ne škodujejo samo hranilnicam, ampak tudi samim sebi, drugim vlagateljem in hranilničnim dolžnikom, ker se ob stalnem navalu za izplačila vlog nobena hranilnica ne more dovoljno razvijati ter se usposobiti za to, da bi mogla takoj ustrezati vsem zahtevam.

Razmotrivajoč te prilike in težave, v katerih se posamezni zavodi nahajajo, ker niso deležni pomoči in pozornosti, ki jo z ozirom na svoj namen in pomen zaslužijo, je zvezin upravni odbor sklenil, da je treba delati na to, da se pokaže prava solidarnost in vzajemna pomoč hranilnic, ki so združene v tej Zvezi, in sicer na ta način, da hranilnice, ki so v ugodnejšem položaju, pomagajo onim, ki so v stiski. Pri tem se je ugotovilo, da je za tako akcijo neobhodno potrebno intenzivno sodelovanje vseh hranilnic potom Zveze in v smislu sklepov njenega upravnega odbora. Le na taki podlagi bo mogoče ustvariti čvrst in zanesljiv temelj za medsebojno pomoč, od katere bodo imele največ haska hranilnice in vsi, ki varčujejo, pa tudi oni, ki iščejo posojil in kreditov. Upravni odbor se je odločil, da bo živahno deloval v tem pravcu, in želi, da so hranilnice o tem obveščene.

Koliko je Židov v Jugoslaviji

V novoletni številki »Židov« (te dni se je začelo 5695 židovsko leto) je objavil David A. Levi-Dale pregledano statistiko o številu Židov v Jugoslaviji. Po tej statistiki je v Jugoslaviji 68.485 Židov, in sicer 34.500 moških in 33.900 žensk. Vsi ti Židje so organizirani v 120 židovskih cerkvenih občinah. Od vseh teh Židov živi 9500 v Beogradu, 8500 v Zagrebu, 8300 v Sarajevu, 5700 v Subotici, 3650 v Novem Sadu, 3260 v Osijeku, 3200 v Skoplju, 1550 v Velikem Bečkerek, 1400 v Varaždinu, 1400 v Senti, 1300 v Somboru in v Zemunu okoli 1000. V teh glavnih občinah živi 52.000 Židov, ostalih 16.000 je razkropljenih v 100 manjših krajih. Največ Židov je v Savski banovini, kjer jih je 19.400, nato pride Beograd z Zemunom, kjer jih je 11.000. Najmanj jih je v Moravski banovini, ki šteje samo 410 Židov.

Zelo zanimiva je tudi statistika Židov po njihovih poklicih. Vseh Židov s poklicem je 14.000. Ogromna večina teh je zaposlena v trgovini, namreč 9000. V intelektualnih poklicih je zaposlenih 1500 Židov, od katerih je 730 zdravnikov, 300 advokatov, 200 inženjerjev, 90 lekarnarjev, 30 veterinarjev, 9 učiteljev in 1 profesor. Raznim drugim poklicem pripada 50 Židov. V obrtu je zaposlenih okoli 2000 Židov, od katerih živi samo v Sarajevu 500. Koncem leta 1933 je bilo na univerzah vpisano okoli 700 židovskih dijakov, na gimnazijah okoli 3300, na ljudskih šolah pa okoli 4000. Od visokošolcev je 90 tehnikov, 130 medicincev, 220 juristov, 90 filozofov in 15 farmacevtov. Vidi se, da ogromna večina vseh židovskih študentov študira na visoki šoli. Visoko število židovskih dijakov ter visoko število Židov v intelektualnih poklicih dokazuje, da se godi Židom v Jugoslaviji naravnost odlično. Kje je še okraj v Jugoslaviji, ki bi pri 60.000 prebivalcev imel 9000 trgovcev in 700 visokošolcev!

Iz židovske vere je izstopilo 9 oseb (8 moški in 6 žensk), v židovsko vero pa je prestopilo 11 oseb, in sicer same ženske, ki so se poročile z Židi.

Andrej Purgaj, Zgornji Žerjavci, trgovina s sadjem, sadjevcem in vinom na debelo — zaradi prestanka obrata.

Iz združnega registra

Vpisali sta se zadrugi:
Vinarska zadr. v Dekmanci, r. z. z. o. z.
in Ljudska kuhinja v Škofji Loki, r. z. z. o. z.

Ze v 24 urah barva, pleštra in kemično snazi obleke. klobuke itd. Škrobi in svetlolilka srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Šeleburgova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

Občni zbori

Tovarna dežnikov d. d. v Dolnji Lendavi ima 28. redno letno skupščino dne 28. septembra ob 15. v posvetovalnici svoje tvornice.

»Korotan«, lesna industrijska d. d. na Prevaljah ima izredni občni zbor dne 22. septembra ob 16. v družbeni pisarni v Farni vasi. Na dnevnem redu je sklepanje o ponudbi prisilne poravnave v konkurzu ter slučajnosti.

Seja Centralnega predstavništva zvez trg. združenj Jugoslavije

Dne 8. in 9. septembra je bila v Zagrebu seja Centralnega predstavništva zvez trg. združenj kraljevine Jugoslavije. Udeležba na seji je bila zelo odlična in pri obravnavi vseh vprašanj se je pokazala popolna solidarnost jugoslovanskega trgovstva. O poteku seje je bil izdan kominike:

Na seji Centralnega predstavništva zvez trgovskih združenj, ki je bila dne 8. in 9. septembra v prostorih Zveze trgovskih združenj Savske banovine v Zagrebu, se je razpravljalo v vseh aktualnih vprašanjih, ki danes zanimajo trgovski stan. Sprejeti so bili soglasni in zelo važni sklepi. V smislu teh sklepov se bodo storili takoj potrebni koraki pri pristojnih oblasteh, da se uredi zlasti ona gospodarska vprašanja, ki ne prenesejo robenega odlaganja več. Prav tako se bodo storili potrebni koraki, da se zboljšajo pogoji za napredek trgovine.

Podrobno se objavijo na seji sprejeti sklepi kasneje.

Poziv trgovcem

Ugleden češki trgovec s suknom, damskim perilom, zavesami in preprogami v Pisku želi izučiti svojega sina pri slovenskem trgovcu. Kot protiuslugo pa bi sprejel k sebi sina slovenskega trgovca, ki bi sprejel njegovo ponudbo. Ker je znano, da je češkoslovaška trgovina na zelo visoki višini, je želeli, da bi kdo od naših trgovcev to ponudbo sprejel. Pa tudi v interesu slovanstva bi bilo, da bi se udomačila takšna zamenjava trgovskih stanov.

Kdor od gospodov trgovcev bi bil pripravljen sprejeti ponudbo češkega trgovca, naj sporoči to Združenju trgovcev v Ljubljani.

Pravoslavni škof proti Bači

Pravoslavni škof dr. Nikolaj je ostro nastopil proti Bači, ker da uničuje vse domače čevljarje. Ti naši mali ljudje, je dejal škof, so zaslužni državljeni naše države. Orj so se mučili in borili za časa vse svetovne vojne nič manj ko drugi naši ljudje. In ko so se vrnili po vojni domov, niso niti slutili, da jih doma zopet čaka boj na življenje in smrt — to zaradi Bafa. Pa kdo je Bafa? Koliko ran je dobil v vojni? Na kateri fronti je bil? Nihče nič ne ve o njem in njegovih žrtvah. A sedaj odpira trgovino za trgovino in kjer jo odpre, povsod je nekaj naših malih ljudi ob kruh. Ne potrebujemo mi Bafa, ker je imel naš narod tudi pred Bafom boljše in bolj zdravo obutev, kakor pa je daje Bafa.

Izpopolnitev predpisov glede plemenitih kovin

Finančni minister je skleril, da se doda pravilniku o reguliranju prometa z devizami in valutami z dne 7. oktobra 1931 po 1. členu še ta dodatek:

Osebe in podjetja, ki se bavijo z industrijsko predelavo plemenitih kovin, in sicer: zlata, srebra in platine, morejo kupovati te predmete le na podlagi predhodnega dovoljenja Narodne banke. Vse one osebe in podjetja, katerim Narodna banka odobri nakup in uporabo plemenitih kovin, morajo voditi posebno knjigo, iz katere se more vsak hip dognati: količina in kvaliteta kupljene in prodane plemenite kovine, njena cena, ime in naslov prodajalca, odnosno kupca, številka in datum dovoljenja Narodne banke.

Obrtniški in trgovski obrati, ki obrtoma izdelujejo predmete iz navedenih plemenitih kovin, ko tudi zobni zdravniki, morejo kupovati vse kovine v prostem prometu brez dovoljenja Narodne banke, vendar pa jih ne smejo prelivati v palice in te prodajati brez posebnega dovoljenja Narodne banke, razen če jih prodajajo Narodni banki sami.

Vsaka kršitev teh predpisov se kaznuje po predpisih čl. 7 in 8 uredbe o nadzorstvu proizvodnje in uporabe plemenitih kovin z dne 4. avgusta 1934.

3 naših organizacij

Združenje trgovcev v Ljubljani prosi gg. trgovce, da sodelujejo pri proslavi »Tedna Rdečega križa«, ki bo pod okriljem pododbora v nedeljo, dne 16. t. m. Ravnotako so vabljeni k službi božji za padle borec v Jugoslaviji, ki bo v nedeljo dne 16. t. m. ob 9. uri dopoldne na Kongresnem trgu in k proslavi pred spomenikom Kralja Petra ob 10.30. — Uprava združenja trgovcev.

Posvetu

Turški zunanji minister Ruždi bej in grški zunanji minister Maksimos sta izjavila, da se nadaljujejo prizadevanja za pritegnitev Bolgarske in Albanije v balkanski pakt in da se bodo ta prizadevanja v najkrajšem času končala z uspehom.

Na Grškem pričakujejo velike politične izpremembe, ker bi baje dosežen sporazum med Venizelosom, ki se je po dolgem času vrnil v Grčijo, in Caldarisom. Za podpredsednike skupščine Društva narodov so bili izvoljeni prvi delegati Vel. Britanije, Francije, Italije, Indije in Jugoslavije ter Avstrije.

Dr. Beneš je v svojem otvoritvenem govoru na seji skupščine Društva narodov med drugim dejal: »Pot iz krize bo dolgotrajna in vsa sedanja generacija je obsodena v to, da vodi dolg, žalosten in bolesten boj za obnovo gospodarskega, socialnega in političnega življenja.«

Svet Društva narodov je na tajni seji soglasno sklenil, da se ustanovi za sovjetsko Rusijo stalno mesto v Svetu. Glasovanja sta se vzdržala zastopnika Argentine in Portugalske, dočim je poljski zunanji minister glasoval za sprejem Rusije. Formalnosti glede sprejema Rusije pa še niso določene.

»Reichspost«, ki velja kot glasilo sedanje avstrijske vlade, je objavila oster članek proti sprejemu Rusije v Društvo narodov. Ni pa verjetno, da bi Avstrija resno nastopila proti sprejemu.

»Hitler je združil Evropo.« »Observer« piše: Nasprotje med tem, kar je hotel in kar je Hitler dosegel, bo ena posebnosti zgodovine naših dni. V notranji politiki je dosegel Hitler vse. Toda meje Nemčije so mu bile preozke. Tako je pripomogel k vstopu Rusije v Društvo narodov, napravil konec kroničnemu nasprotju med Francijo in Italijo ter s tem omogočil tudi prve pogoje za sporazum v pomorskem oboroževanju.

Nemška vlada je v posebni noti velesilam sporočila, da ne more pristopiti k vzhodnemu paktu, dokler ji ne priznajo velesile popolne enakopravnosti v oboroževanju. Odgovor nemške vlade ni presenetljiv niti velesil, niti ni iznenadil v Zenevi.

Nemška Avstrija ni samo pod italijanskim protektoratom, temveč je postala »vazal Italije«. Tako pišejo »Hamburger Nachrichten«. K tej konstataciji dostavlja list še: Dokler Avstrija mesto sporazuma izreka smrtne obsodbe nad opozicionalci, ne more biti zaupanja med Nemčijo in Avstrijo in zato tudi ni mogoče niti gospodarsko sodelovanje.

Iz Pariza demantirajo vesti, da bi bil med Francijo in Italijo že dosežen sporazum o pomorskem oboroževanju.

V ženevskih krogih obsojajo obisk Balba v Dalmaciji, ker da je imel ta obisk izreden značaj.

Mussolini bo po avstrijskih vesteh v kratkem pozval vse podonavske države na podonavsko konferenco v Rim. V prvi vrsti bodo povabljeni države Male antante. K sodelovanju pa bosta povabljeni tudi Poljska in Bolgarska.

Graf Bethlen je objavil članek, v katerem pravi, da bo francosko-italijanski sporazum potisnil revizionistično politiko v ozadje. Zaradi tega sporazuma bo postavljeno madjarsko-italijansko prijateljstvo pred težko preizkušnjo.

Gömbös je odložil svoje potovanje v Varšavo in v Rim. Izprememba politične situacije je podrla račune, ki so bili zvezani s tem potovanjem.

Ministrstvo za fašistično propagando, kateremu pripada tudi nadzorstvo nad radijskimi postajami in filmom, je ustanovil Mussolini. Novo ministrstvo, ki je popoln posnetek nemškega propagandnega ministrstva, vodi Mussolinijev zet grof Ciano.

Voditelj Slovakov, poslanec Hlinka je na manifestaciji svoje stranke v Litomyšlu izjavil, da so Slovaki vedno pripravljeno ramo ob rami s Čehi do zadnje kaplje krvi braniti pridobitve Trianonskega miru.

General Blücher, poveljnik sovjetskih čet na Daljnem Vzhodu je pri paradi čel v Habarovsku imel govor, v katerem je dejal, da Rusija ne želi vojne. Ena glavnih nalog sovjetske vlade je industrializacija Sibirijske, ki pa se more izvesti samo v miru.

Japonska je povečala svoj vojni proračun za 66 milijonov jen. Povečanje utemeljuje vlada z dogodki v Mandžuriji.

30 milijonov vreč kave so zopet uničili v Braziliji, da ne bi padla cena kavi.

Vpisale so se te izpremembe?

Pözl Ivan, trgovina z živo in zaklano živino (prašiči in teleti) in s sadjem ter izvoz teh predmetov. — Biš. Odslej obratni predmet: trgovina s sadjem in izvoz istega.

»Petovica«, usnjarska industrija, Breg pri Ptuj. — Izbrise se član upravnega sveta dr. Ivan Fermevc, odvetnik v Ptuj.

Potnik in drug, družba z o. z., Ljubljana. Z notarsko pogodbo se je izpremenila družabna pogodba v točki »Petič«. Poslovodja zastopa družbo samostojno. Izbrise se poslovodji Ivan Potnik in Marjan Potnik.

Izbrisale so se nastopne firme:

Ernest Zeleznik, Drvanja, trgovina z vinom in sadjevcem — zbog opusta obrata.

Konrad Zamolo, Fram, trgovina z manufakturo, specerijo in železino — zbog smrti lastnika in prestanka obrata.

Pero Cevra, Sv. Ilj v Slovenskih Goricah, trgovina z mešanim blagom — zbog opustitve obrata.

R. in M. Zalokar, družba z o. z. v likvidaciji — zaradi končane likvidacije.

Denarstvo

Narodna banka znižala ceno za zlato

Narodna banka je pretekli teden znova znižala nakupno ceno za zlato ter plačuje odslej gram čistega zlata po 51 Din (prej 51'50), napoleonore po 303 (prej 303'50) Din, 20kronske zlatnike po 317 Din (prej 318'50), zlate ameriške dolarje po 78 (prej 78'50) Din in zlate angleške funte po 279'50 (prej 281'50) Din.

To pomeni, da plačuje odslej Narodna banka zlato s premijo 35 %, dočim je plačevala po 7. avgustu s premijo 36'5 %, pred 7. avgustom pa s premijo 38 %. Na svobodnem trgu se plačujejo tuje devize s premijo 33 % in so torej svobodni devizni tečajji že skoraj izenačeni premiji Narodne banke pri nakupu čistega zlata. S tem je dana možnost, da se tudi popolnoma stabilizirajo tečajji svobodnih deviz, kar je zlasti potrebno z ozirom na našo izvozno trgovino. Zato bi bilo potrebno, da bi Narodna banka zopet začela skrbeti za stabilnost svobodnih tečajev, da bi nakupovala devize kadar bi jih bilo preveč na trgu in da bi jih prodajala, kadar bi jih bilo premalo. Obenem bi bilo želeli, da bi se uvedli privatni kliringi še z drugimi državami in se tako polagoma ustvarjala podlaga za normalizacijo razmer na deviznem trgu.

Stanje Narodne banke

Po izkazu z dne 8. t. m. se je stanje Narodne banke v zadnjem tednu izpremenilo takole (vse številke v milijonih Din):

Zlata in devizna podloga se je povečala za 20,6 na 1.932,1. in sicer se je povečala zlata za 8,4 na 1.821,6, devizna za 12,2 na 110,4, dočim se je valutna znižala za 0,05 na 0,008.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so se povečale za 1,7 na 59,6.

Vsota kovanega denarja v srebru in niklju se je zmanjšala za 12,6 na 199,6.

Skupna vsota posojil se je zmanjšala za 5,5 na 1.838,9 in sicer so se zmanjšala eskontna posojila za 5,8, lombardna pa so se povečala za 0,26.

Razna aktiva so se povečala za 9,7 na 189,7.

Druge postavke na aktivni strani so ostale skoraj neizpremenjene.

Obtok bankovcev se je povečal za 8,4 na 4.241,0, obveze na pokaz pa za 46,2 na 1.186,9.

Državne terjatve so se povečale za 3,9 na 5,8.

Obveze z rokom so padle za 11,8 na 893,8.

Razna pasiva so se zmanjšala za 28,4 na 253,4.

Skupno kritje znaša 35,59%, samo zlato pa 33,56%.

*

Bolgarska narodna banka zaračunava v klirinškem prometu dinarje po tečaju 100 levov = 49'50 Din. Poleg tega si zaračunava tudi svojo običajno provizijo.

Po izkazu čl. Narodne banke z dne 7. septembra je ostala njena zlata podloga z 2,663 milijonov Kč neizpremenjena, devizna in valutna se je povečala za 1,2 na 54,2, druga gotovina pa znižala za 11,3 na 210,6 milijonov Kč. Obtok bankovcev se je povečal za 187,3 na 5.571,5 milijonov Kč. Kritje se je povečalo od 42,3 na 43,4%.

Francoski finančni minister Flandin je izjavil, da je vsak strah za usodo francoskega franka popolnoma odveč, ker bo Francija branila svoj frank z enako odločnostjo, kakor je nekoč branila Verdun.

Hranilne vloge na Poljskem so narasle od 396,4 v juniju 1933 na 413 milijonov zlotov v juniju 1934.

Obtok bankovcev nemške Državne banke se je v preteklem tednu znižal za 115 na 3708 milijonov mark. Zlata podloga je narasla na 74,9, devizna pa za 0,14 na 3,8 milijonov mark.

Nemški srebrniki po 3 marke ne bodo po 1. oktobru več v prometu. Pri blagajni nemškega poslaništva v Beogradu se morejo zamenjati ti srebrniki do 31. decembra 1934.

Zaključno poročilo o letošnjem velesejmu

Letošnji jesenski velesejem je bil 23. prireditev našega velesejma. Kakor druga leta, tako je tudi letos prevzel pokroviteljstvo nad velesejmom Nj. Vel. kralj Aleksander I. Častno predsedstvo pa je prevzel trgovinski minister dr. Demetrovič.

Po raznolikosti in številu razstav ter prireditvev je bila letošnja »Ljubljana v jeseni« še posebno bogata. Kulturni del »Ljubljane v jeseni« so tvorile razstave: **Glasbena**, ki je po svoji obsežnosti zdaleka prekašala vse dosedanje podobne razstave, **umetniška »Slovenska krajina«** ter **vzorna higienska razstava »Mati in dete«**. Omeniti je treba še **izseljeniško razstavo**, ki je opozorila na nujno potrebo, da že enkrat dobimo veliko razstavo o delu vseh naših izseljencev, zlasti onih v Severni in Južni Ameriki.

Gospodarsko plat »Ljubljane v jeseni« so zlasti poudarile: **Obrtniška razstava** Zavoda za pospeševanje obrta pri Zbornici za TOI, nadalje **hranilniška razstava**, ki je na učinkovit način pokazala veliki pomen in velike zasluge naših hranilnic za vse naše gospodarsko življenje, poučna in krasno prirejena **arhitektonska razstava** v zvezi z razstavo »Weekend« ter ne na zadnje največjo in splošno pozornost vzbujajoča **ribarska razstava**. Tu je treba ome-

niti tudi nad vse pričakovanje lepo uspešno **mednarodno razstavo psov** ter bogato razstavo društva »Zivalica«.

Da ostane zvesta svoji tradiciji je velesejska uprava privedila tudi letos priljubljeno **tekmo harmonikarjev**.

Poseben uspeh je dosegla jesenska razstava tudi s svojim industrijskim, trgovskim in obrtnim oddelkom. Odveč je govoriti o velikem uspehu naše **pohištvene stroke**. Sploh je dal lepo napredujoči obrtni stan jesenski razstavi posebno noto.

Končno je treba omeniti še edinstveno prireditev slovenskih plesov, ki je bila prirejena v okviru velesejskih prireditvev. **S festivalom slovenskih plesov** se je proslavila pred vsem svetom Ljubljana in z njo tudi vsa Slovenija.

O uspehu velesejma priča najbolj glasno veliko število obiskovalcev velesejma. Samo iz naše države je obiskalo velesejem približno **95.000 ljudi**. Za jesenski velesejem je pač to nad vse lepo število. Zelo številno pa so obiskali velesejem tudi tuje iz Češkoslovaške, Avstrije, Nemčije, Francije, Švice, Italije, Anglije in Bolgarske. Tako je bil tudi v tem pogledu jesenski velesejem na višku.

XV. mednarodni vzorčni velesejem v Ljubljani bo v začetku junija 1935.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Seznam spodaj navedenih povpraševanj po našem blagu je sestavljen od Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine (Zavod za unapredjivanje spoljne trgovine, Beograd, Ratnički dom) na podlagi vprašanj, ki jih je prejel iz tujine.

Na ta način je zbral Zavod velik naslovni material. Kdor se zanima za eno od ponudb ali povpraševanj, navedenih v seznamu, naj piše zavodu in pri tem navede: številko, pod katero je povpraševanje navedeno, točno označbo vrste blaga, način embalaže z ozirom na tržne uzance, razpoložljivo količino blaga, ceno, kalkulirano po možnosti cif pristanišče države, kamor naj gre blago ali pa franko naša meja, plačilne pogoje in rok dobave. Istočasno naj se pošljejo tudi vzorci blaga.

Zavod pripominja, da za boniteto tujih tvrdk ne jamči.

Če zahteva naša tvrdka nove možnosti za plačevanje svojih prispevkov v tujini, se objavi njena ponudba v posebnem biltenu, ki se brezplačno razpošilja tujim interesentom.

Les in lesni izdelki.

- 753 — Haifa — zastopnik za gradben in upognjen les;
- 754 — Istanbul — furnirji;
- 755 — Izmir — oglje;
- 756 — Dunaj — hrastovi parkeži, jelov, borov, brezov in hrastov les;
- 757 — Montevideo — upognjen les;
- 758 — Milan — hrastovina, bukovina in orehovina.

Deželni pridelki in zdravilne rastline.

- 759 — Bukarešta — zastopnik za oljčno olje;
- 760 — Nice — zastopnik za živila;
- 761 — Toulouse — zastopnik za živila;
- 762 — Lyon — zastopnik za živila;
- 763 — Bondeno — listje belladonnae;
- 764 — Dunaj — fižol, sočivje, grah, paprika in mak;
- 765 — Beuthen — seno in detelja;
- 766 — Rim — žito in zelenjave;
- 767 — Istanbul — zastopnik za deželne pridelke;
- 768 — Dunaj — razni deželni pridelki;
- 769 — Berlin — seno, detelja, lucerna;
- 770 — Bari — fižol;
- 771 — Solun — droban fižol.

Sadjarstvo in vinarstvo.

- 772 — New York — suhe višnje;
- 773 — Solun — suhe češplje;
- 774 — Pariz — jabolka in hruške;
- 775 — Hamburg — sveže sadje;
- 776 — Berlin — sveže sadje;
- 777 — Berlin — suho sadje;

- 778 — London — razno sadje;
- 779 — Anvers — sveže in suho sadje.

Živinoreja, perutnina in ribarstvo.

- 780 — Smichow — sirova ovčja koža;
- 781 — Dresden — ovčja in jagujetna čreva.
- 782 — Bukarešta — zastopnik za sardine v olju.

Rudarstvo in kovinski proizvodi.

- 783 — Amsterdam — svinčena ruda;
- 784 — Pariz — hromova ruda;
- 785 — Pariz — manganova ruda;
- 786 — Medias — hromova ruda;
- 787 — Milan — železni pirit s približno 48 o/o S.
- 788 — Stockholm — kaolin;
- 789 — Gravenhage — pečen magnezit;
- 790 — Bukarešta — zastopnik za vinarne gradne brizgalke.

Industrijski proizvodi.

- 791 — Bukarešta — zastopnik za kemične in farmacevtske proizvode, pergamentni papir, itd.;
- 792 — Haifa — zastopnik za cement;
- 793 — Istanbul — papir, karton, platno iz jute, steklarski predmeti;
- 794 — Dunaj — minium (rdeč svinčen oksid).

Razno:

- 795 — Istanbul — nalivna peresa, predmeti iz galalita in bakelita, nürnbergsko galanterijsko blago.

Vedno le Batignolles

Družba Batignolles, ki je že zgradila pančevski most čez Donavo, gradi sedaj skupno z nemško družbo Gute-Hoffnungshütte viseči most, ki bo vezal Beograd z Zemunom. Pa tudi vse zvezne ceste k temu mostu gradi družba Batignolles. Vsa ta dela bodo veljala 120 milijonov dinarjev. Za prejšnja železniška dela je dobila družba Batignolles že 200 milijonov dinarjev. V kratkem pa začne graditi še železniško progo Bihač—Knin in progó Priština—Kuršumlja. Ta dela bodo trajala tri do štiri leta in bodo veljala okoli 500 do 600 milijonov Din.

Posrečena reklama

»Politika« poroča, da so v rekem severnem mestu naše države prireditelji nogometne tekme vodili po mestu osla z napisom: »Edino mjesto osli se jutri ne udeležimo nogometne tekme med...« Pravijo, da je bilo drugi dan na tekmi kar črno ljudi in da je prišel k tekmi tudi ves občinski odbor z županom na čelu.

Zunanja trgovina

Rumunsko-jugoslovanska gospodarska pogajanja

Rumunski ministrski predsednik Tatarescu je povabil trgovskega ministra dr. Demetroviča, da čim prej pride v Bukarešto, da se zaključijo pogajanja o tesnejšem gospodarskem sodelovanju Rumunije in Jugoslavije. Minister dr. Demetrovič se bo takoj odzval temu povabilu, kakor hitro bodo končali svoje delo rumunski in jugoslovanski strokovnjaki, ki pripravljajo novo trgovinsko pogodbo med obema državama. Tako na rumunski ko na jugoslovanski strani je prizadevanje, da bi bila pripravljajna dela končana do sestanka gospodarskega sveta Male antante. Med drugim bi se sklenil tudi dogovor o gradnji novega mostu čez Donavo. Rumunija je hotela, da se zgradi ta most pri Turn Severinu, dočim je bila Jugoslavija za to, da se most zgradi malo bolj vzhodno. Sedaj je rumunska vlada pristala na jugoslovanski predlog.

Za zboljšanje trg. odnošajev z Nizozemsko

Trgovinski posli med Jugoslavijo in Nizozemsko so se dosedaj razvijali večinoma le s posredovanjem drugih držav, kar gotovo ni v korist našemu gospodarstvu. Zato bo sklical Nacionalni odbor holandsko-jugoslovanske trgovinske zbornice v Beogradu v septembru večjo konferenco interesentov v Beograd. Na to konferenco že danes opozarjamo vse naše interesente. Nacionalni odbor jugoslovansko-holandske trg. zbornice, ki deluje v okviru Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, se sedaj reorganizira ter je upati, da bo po reorganizaciji z uspehom opravljal svoje funkcije. Holandska ni za nas važna le kot država, v katero bi mogli izvoziti mnogo svojih proizvodov, temveč tudi kot država, ki bi nam mogla pomagati s posojili. Pa tudi v turističnem pogledu bi mogli imeti od Holandske velike koristi. Zato bi bilo dobro, da bi se tudi naši ljudje udeležili napovedane konference v Beogradu.

*

Jugoslovansko-italijanska pogajanja radi uvoza jugoslovanskega lesa v Italijo se ne obnove v oktobru v Trstu. Pri tej priliki se bo razpravljalo tudi o razširjenju tržaškega sporazuma.

Jadranska plovitba je sklenila s poljskimi premogovniki pogodbo, po kateri se je obvezala, da bo kupila na Poljskem premoga za one vsote, ki jih bodo potrošili poljski turisti na njenih ladjah.

Novo imenovani bolgarski poslanik v Moskvi Mihalčev je sprejel sovjetskega trgovinskega zastopnika v Carigradu ter z njim konferiral glede bodočih trgovinskih odnošajev med obema državama in sklenitve trgovinske pogodbe. V sofijskih trgovskih krogih računajo, da bi mogla Bolgarska izvažati v Rusijo vino, tobak in zlasti živino. V ta namen se že grade v Varni veliki hlevi za živino, ki se bo izvažala v Rusijo.

Bolgarska je v avgustu uvozila 21.366 ton blaga v vrednosti 1997 milijonov levov, izvozila pa je 28.463 ton blaga v vrednosti 125'1 milijonov levov. Bolgarska trgovinska bilanca je torej bila v avgustu pasivna za 74'6 milijonov levov.

Bolgarska vlada je izdala zakon o uvedbi monopola za špirit in žganje. Cene za domači in tuji trg določi monopolna uprava.

Poljska vlada namerava znatno znižati carino na avtomobile, da poveča uvoz tujih avtomobilov, ker ji produkcija domačih tvornic ne zadostuje. Ta sklep vlade je v zvezi z željo, da se čim bolj motorizira poljska vojska.

V ameriški železni industriji so se razmere zelo poslabšale. Tako je nazadovala proizvodnja surovega železa od 2,02 milijona ton v maju na 1,93 v juniju in na 1,23 milijona ton v juliju, a v avgustu je padla celo na 1,05 milijona ton. Proizvodnja surovega jekla pa je padla od 3,4 v maju na 1,36 milijona ton v avgustu.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

TELEFON ŠTEV. 22-63 // USTANOVLJENA LETA 1840 // BRZOJAVNI NASLOV: KRISPERCOLONIALE LJUBLJANA

Dovoljujem si najvljudneje naznaniti, da sem svojo tvrdko

ANT. KRISPER COLONIALE

VELETRGOVINO KOLONIJALNEGA IN ŠPECERIJSKEGA BLAGA

preseli 1. septembra t. l. s pisarno in vsemi skladišči in pražarno iz dosedanjih poslovnih prostorov na Tyrševi (Dunajski) cesti števil. 33 v svojo lastno hišo na

TYRŠEVI (DUNAJSKI) CESTI ŠTEV. 31 — BAVARSKI DVOR
tik pred železniškim prelazom, dočim so se moji prejšnji poslovni prostori nahajali dolga leta takoj onstran železniškega prelaza.

Najvljudneje vabim svoje spoštovane odjemalce, da me blagovolijo odslej posecati na tem novem naslovu in tjakaj tudi pošiljati vsa cenjena naročila in ostalo pošto za mojo tvrdko.

Svoje nove poslovne prostore sem uredil po dolgoletnih izkušnjah najpraktičneje, tako da ustrezajo v polni meri vsem zahtevam za hitro in najtočnejšo postrežbo mojih spoštovanih odjemalcev.

S prošnjo za nadaljnjo naklonjenost, zagotavljam svoje spoštovane odjemalce najsolidnejše in vestne postrežbe tudi za v bodoče ter se priporočam in beležim

z vsem spoštovanjem

Verlič Josip

Konkurzi in prisilne poravnave

Uvedeno je poravalno postopanje o imovini avtomehnika Franca Mežeka v Celju. Poravalni komisar dr. Mak, poravalni upravnik odvetnik Erhartič. Narok za sklepanje poravnave dne 11. oktobra ob 9. Rok za oglasitev do 6. oktobra.

Nadalje je uvedeno poravalno postopanje o imovini puškarja Alberta Rutarja v Celju. Poravalni komisar dr. Mak, poravalni upravnik odvetnik dr. Rakun. Narok za sklepanje poravnave dne 11. oktobra ob pol 11. Rok za oglasitev do 5. oktobra.

Potrijuje se prisilna poravnava izven konkurza trgovke Pavle Batič v Ljubljani.

OUZD v avgustu 1934

Članov: 52.165 (+ 2376) moških, 30.894 (+ 1684) žensk; bolnikov 1337 (+ 58) moških, 1023 (+ 202) žensk; odstotek bolnikov 2,56% (- 0,01%) moških, 3,31% (+ 0,50%) žensk; povprečna dnevna zavarovana mezda 25'31 (- 1'10) Din pri moških, 18'18 (- 0'15) Din pri ženskah, povprečno torej 22'66 (- 0'76) Din; celotna dnevna zavarovana mezda Din 1,320.405'60 (+ 5.844-) pri moških, Din 561.803'20 (+ 26.332'80) pri ženskah. Stevilke v oklepajih pomenijo prirast (+), oziroma padec (-) od lanskega leta, t. j. od avgusta 1933.

Po malenkostnem sezijijskem julijem padcu zavarovancev — katerega opažamo že, odkar obstoja naše socialno zavarovanje — se je število zavarovancev zopet nekoliko dvignilo, namreč od 82.835 na 83.059. S tem se je sezijijska zaposlenost približala svojemu višku. Letos ne bo več nobenega količnjak pomembnejšega povečanja zaposlenosti. Napram avgustu lanskega leta ima OUZD 4060 zavarovancev več. Izgleda, da se bo ta letna razlika v bodoče stabilizirala. Letni diferencial je znašal zadnje mesece

v juniju	+ 4437 zavarovancev
v juliju	+ 4403 zavarovancev
v avgustu	+ 4060 zavarovancev

Delavske plače še vedno padajo. Povprečna dnevna zavarovana mezda je napram avgustu lanskega leta manjša za Din 0'76 (prejšnji mesec za Din 0'77). To padanje delavskih plač je tudi eden od

vzrokov, da število delavcev v tako veliki meri narašča. S prihranki na plačah se namreč nameščajo nove delovne moči. Vkljub padanju plač je pa celotna dnevna zavarovana mezda (radi napredovanja zaposlenosti) narasla od avgusta lanskega leta za Din 32.176.80. Radi večjih zaostankov na prispevkih pa ne pomeni prirast celotne zavarovane mezde, na podlagi katere se računajo vsi zav. prispevki, posebnega zboljšanja finančnega stanja OUZD-a, zlasti, ker je istodobno narastel odstotek bolnikov za 0'18%, to je od 2'66% na 2'84%.

Dobava-prodaja

Splošni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 20. septembra ponudbe o dobavi 100 m flanel za parkete, 100 m kotenine, 50 m blaga za ribanje, 100 kg parketne paste, 30 žimnatih metel, 100 kg navadnega mila, 50 kosov toaletnega mila, 15 riževih omelic, 50 zav. jeklenih oblanecv in 100 kg belih cunj. — (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku).

Direkcija drž. železarnice Vareš sprejema do 19. septembra ponudbe o dobavi kila in laka; do 26. septembra pa o dobavi 30 ton grafitu in 16 m² jesenovih desk.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 20. septembra ponudbe o dobavi risalnega orodja, priprav za analizo jamskega zraka, 20.000 kg portland-cementa, 5000 m jeklenih vrvi, 600 kg bakrenih vrvi, 800 hrastovih pragov, 1000 kg kovnega železa, 125 plošč bele pločevine, 20 kg medeninaste žice, 150 m² ladijskega poda, razne konjske opreme, 500 šarnirjev, 4 bandaže za lokomotive in 10 brisač; do 25. septembra pa o dobavi 15 premikalnih plošč.

Dne 21. septembra bo pri ekonomnem oddelku gen. direkcije drž. železnice v Beogradu v novem poslojpu želez. ministrstva prva javna ofertalna licitacija za dobavo 1000 mazalic iz jeklene litine za osi in dne 22. septembra za nabavo električnih merilnih instrumentov.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 20. septembra ponudbe o dobavi 200 kg vijakov za spojnice.

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 20. septembra ponudbe o dobavi 70

omotov katranirane krovne lepenke in 250 okenskih stekel.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 20. septembra ponudbe o dobavi 20 originalnih Klinger vodokaznih stekel; do 27. septembra pa o dobavi 50 kg verig in 25 kg žice za varjenje.

Dne 20. septembra bo pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertna licitacija za dobavo 54.700 m hidrofilne gaze in 33.500 m kaliko platna; dne 21. septembra pa za dobavo 2000 rjuh.

Dobava živil. Dne 17. septembra bo pri intendanturi Komande osječke divizijske oblasti v Osijeku ustna licitacija za dobavo 63.000 kg fižola, 32.500 kg riža, 16.500 kg zdroba, 7100 kg ješprenjčka, 21.100 kg testenin, 12.400 kg svinjske masti, 700 kg paprike, 860 kg čaja in 5760 kg kave.

Dne 18. septembra bo pri Komandi 45. pešadijskega polka v Mariboru licitacija za dobavo 2800 kg olja, 12.700 kg krompirja, 470 paprike, 2900 kg kisa, 70 kg čaja, 830 kg nepražene kave, 1070 kg cikorijske, 390 kg praženega ječmena, 230 kg kavinih konzerv, 980 kg masti.

Gradba in zakup restavracije na postaji Rakek se odda potom pismenih ponudb, katere je vložiti do 20. septembra pri Direkciji drž. železnice v Ljubljani (Ljubljanski dvor, soba št. 59). (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

RAZNO

Zdravje predsednika Masaryka se je poslabšalo in se bodo izdajali o poteku njegove bolezni uradni bilteni.

Na konferenci JNS za Primorsko banovino v Kninu je dejal senator Banjanin, da pojdemo letos na banovinske, prihodnje leto pa na skupščinske volitve. Drugi voditelji JNS njegove napovedi niso potrdili.

Tovorni vlak je trčil blizu Niša v vojaški kamion. Štirje vojaki so bili ubiti, 18 pa ranjenih.

Pred zagrebškim sodiščem je bil obsojen dr. Pernar zaradi širjenja nelegalnih letakov na 2 in pol leta zapora.

Avstrijski potniki, ki hočejo potovati v Jugoslavijo, morajo predložiti avstrijskim obmejnim oblastem ne le potni list, temveč tudi potrdilo pristojnih policijskih oblasti o svoji politični zanesljivosti.

Avstrijske oblasti računajo, da je letošnji tujski promet dal Avstriji še vedno okoli 200 milijonov šilingov.

Poštna zveza med Bolgarsko in Rusijo bo v kratkem obnovljena, kakor je izjavil bolgarski poslanik v Moskvi.

V avgustu je bilo v Budapešti 220 poizkusov samomorov. Večinoma je bil vzrok samomorov pomanjkanje in beda.

Dokumenti s podatki o možnosti nove vojne so bili ukradeni visokemu angleškemu uradniku iz Mednarodnega urada za delo na poti iz Zeneve v Anglijo. Angleška policija je uvedla obsežno preiskavo, da najde ukradene dokumente.

V Vel. Britaniji je bilo koncem avgusta 6,4 milijonov radio-naročnikov.

Enodnevno stavko so sklenili belgijski rudarji v protest proti znižanju mezd za 5 odstotkov.

Stavka ameriškega tekstilnega delavstva se je ponesrečila. Deloma zaradi brezposelnega delavstva, ki je nadomestilo stavkujoče delavce, deloma pa zaradi strahu pred posledicami japonske konkurence. Stavko so namreč izkoristili Japonci in

vrgli na trg ogromne količine japonskega blaga, ki so ga prodajali po slepih cenah.

Na letališču v Szombathelyju sta trčila dva madjarska šolska aeroplana. Oba aeroplana sta uničena. Pilot enega se je rešil s skokom s padalom, dočim se je pilot drugega aeroplana ubil.

Na letališču v Litoriu pri Rimu je padel vojaški aeroplan na tla iz višine 700 metrov. Letalo se je popolnoma razbilo, pilot pa se je ubil.

V italijanski tvornici letal v Liguriji je nastala stavka zaradi znižanja plač.

Na smrt je bil obsojen kapitan jahte bivšega predsednika Kube Mahade, ker je na njegovo povelje vrgel v morje novinarja, katerega so takoj nato požrli morski psi.

Naše sadje na tujih trgih

Poročilo Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine:

Dumaj, dne 10. septembra: Na trg je prišlo 5 vagonov naših svežih češpelj in 13 vagonov bolgarskih. Naše so se povprečno prodajale 32 do 36, bolgarske pa po 38 grošev za kilogram. Na trg je danes prišlo nadalje 5 vagonov smederevskega grozdja, ki se je najprej prodajalo povprečno po 85, kasneje pa po 80 grošev za kg. Jabolka so se povprečno prodajala po 20 do 25, hruške v razsutem stanju pa po 25 do 32 grošev za kilogram.

Iz poročila dne 11. septembra:

Na dunajski trg je danes prišlo 3 vagonov svežih češpelj iz Jugoslavije in 8 vagonov iz Bolgarske. Naše češplje so bile dobre kvalitete in so se prodajale po 36 grošev, bolgarske pa po 32 do 36 grošev. Na trg so nadalje prišli 4 vagoni smederevskega grozdja, ki se je prodajalo po 80 do 85 grošev, staro grozdje iz prejšnjih dni pa po 70 do 75 grošev. Bolgarsko grozdje je doseglo ceno po 80 do 85 in najboljše vrste tudi do 90 grošev. Ker ima Avstrija letos sama dosti jabolk, ne pride avstrijski trg za naša jabolka v poštev. Lepe hruške so se prodajale na dunajskem trgu po 25 do 30 grošev.

Švicarski trg. Švica ima letos dovolj jabolk in tudi hrušk. Računa se, da bo dala letošnja letina 11.000 vagonov hrušk in 6000 vagonov jabolk. Naše sveže grozdje se prodaja v Švici po cenji 25 do 30 šv. fr. za sto kil.

Program ljubljanske radio-postaje

Petek, dne 14. sept. 12.15: Plošče — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 18.00: Onstran Gorjancev (Vladimir Regally) — 18.20: Plošče — 19.00: Primorska ura — 19.20: Plošče — 19.50: Čas, jedilni list — 20.00: Saksofon solo, Miloš Zihrel. Vmes poje gđč. Ivica Cankarjeva operetne pesmi — 21.00: Ravel: Le tombeau de Couperin (plošče) — 21.20: Ženski tercet Stritar — 22.00: Čas, poročila — 22.15: Tamburaški orkester.

Sobota, dne 15. sept. 12.15: Plošče — 12.50: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 18.00: Plošče: 18.30: Slike iz narave (Joža Herfort) — 18.50: Radijski orkester — 19.30: Zabavni feljtoni (Niko Pirnat) — 19.50: Čas, jedilni list — 20.00: Dva harmonikarja v boju med seboj — 20.45: Gđč. Tinka Novakova poje slovanske pesmi — 21.15: Radijski orkester — 22.00: Čas, poročila, plošče (vokalne).

Kastelic in drug

TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO

Ljubljana Aleksandrova cesta 9
Pritličje levo

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani in Sladkogorske tovarne papirja in lepenke d. z o. z., Sladki vrh

Naročajte „Trgovski list“!